

מנהל החינוך הדתי

מדינת ישראל

משרד החינוך

ראמ"ה

הרשות הארצית

למידה והערכה בחינוך

מבחן פנימי בתורה (ספר דברים) לכיתה ו

חלקים ב, ג

שם התלמיד/ה

הכיתה

חמש
דברים

134-TORA-017-6-SOF-pnmi-net

134

תלמידים יקרים,

לפניכם חלקים ב, ג במבחן בתורה (ספר דברים).

בחלקים אלה יש להשתמש בחומש דברים ובפירוש רש"י.
קראו את ההוראות בעיון וענו על השאלות בתשומת לב.
לרשותכם 80 דקות, אך אם תזדקקו לזמן נוסף בקשו מהמורה.

בהצלחה!

חלק ב – התורה ומשמעותה

1. הפתיחה לספר דברים

פרק א', פסוקים א'-ה'

א. היכן דיבר משה אל בני ישראל?

ב. השלימו: משה דיבר אל בני ישראל בשנה הארבעים ל_____.

ג. באיזה תאריך דיבר משה אל בני ישראל?

1 ☐ א' בשבט

2 ☐ א' באדר

3 ☐ א' באב

4 ☐ א' באלול

2. ההתנחלות בעבר הירדן המזרחי

פרק ג', פסוקים י"ב-כ'

א. אילו שבטים קיבלו נחלה בעבר הירדן המזרחי?

ב. כתבו בלשונכם מהו התנאי ששבטים אלה נדרשו למלא כדי לרשת את נחלתם.

3. תפילתו של משה

פרק ג', פסוקים כ"ג-כ"ט

א. לאיזו מילה בפסוקים אלה יש אותה משמעות כמו משמעות המילה **התפללתי**?

ב. כתבו בלשונכם את בקשתו של משה.

4. עשרת הדיברות

פרק ה', פסוק י'

א. כתבו בלשונכם את פירוש הדיבר "לא תשא את שם ה' אלהיך לשווא".

ב. מה פירוש הביטוי "לא ינקה" בפסוק זה?

5. פרשת שמע

פרק ו', פסוקים ד'-ט'

א. כתבו בלשונכם ארבע מצוות המופיעות בפרשת שמע.

1.

2.

3.

4.

ב. המדרש מספר על רבי עקיבא שכאשר באו הרומאים להוציא אותו להורג, הוא קרא את קריאת שמע. מה הביע רבי עקיבא בקריאת פסוק זה דווקא?

6. לקראת הכניסה לארץ ישראל

פרק ז', פסוקים י"ז-י"ט

א. על איזה חשש של עם ישראל משה מדבר בפסוקים אלה?

ב. מה העצה שנותן משה לעם?

7. אהבת הגר

פרק י', פסוקים י"ז-י"ט

התורה מצווה עלינו לאהוב את הגר.

כתבו בלשונכם את שני הנימוקים לכך לפי פסוקים אלה.

1.

2.

8. **בין ישראל לעמים**
פרק י"ד, פסוקים א'-ב'

א. הסבירו **בלשונכם** את האיסור: לא תתגודדו למת.

ב. **העתיקו** מפסוקים אלה סיבה אחת לאיסור זה.

לפניכם איורים הקשורים למצוות של מעשר שני.

עיינו בפרק י"ד, פסוקים כ"ב-כ"ו והעתיקו את חלק הפסוק המתאים לכל איור.

פרק י"ז, פסוקים י"ד-כ'

איזו מידה חשובה יכול ראש הוועד ללמוד מפרשת המלך?

.....

מה תפקידן של ערי המקלט?

12. דיני עדים

פרק י"ט, פסוקים ט"ו-י"ט

א. בפסוק ט"ו כתוב: "לא יקום עד אֶחָד בְּאִישׁ..."
כתבו בלשונכם את הדין שבפסוק זה.

ב. מי הוא "עד זומם"?

- ☐ 1 עד שבא להעיד אחרי הזמן.
- ☐ 2 עד שלא הסכים להעיד על אירוע שהיה בו.
- ☐ 3 עד שחשב הרבה לפני שענה לשופט.
- ☐ 4 עד שהתברר שלא היה במקום האירוע.

13. איסור כלאיים

פרק כ"ב, פסוקים ט'–י"א

א. מה פירוש המילה "כלאיים" בפסוק ט'?

☐1 באמצעות כלי

☐2 בערבוב

☐3 פעם בשנתיים

☐4 בשמיטה

ב. בפסוקים ט'–י"א מוזכרים שלושה איסורים של כלאיים.
כתבו בלשונכם את שלושת האיסורים.

1. _____

2. _____

3. _____

חלק ג – פירושי רש"י לתורה

14. חכמים ונבונים

משה מחפש אנשים חכמים ונבונים כדי שיהיו שופטים.
רש"י מסביר את ההבדל בין חכמים ובין נבונים באמצעות משל בפירושו לפרק א',
פסוקים י"ג-ט"ז:

"... וְנָבִיִּים. מְבִינִים דָּבָר מֵתוֹךְ דָּבָר...
חָכָם, דוֹמָה לְשִׁלְחָנִי עֲשִׂיר, כְּשֶׁמְבִיאִין לוֹ דִּינָרִין לְרֵאוֹת – רוֹאֶה, וְכִשְׂאִין מְבִיאִין לוֹ – יוֹשֵׁב וְתוֹהָה.
נָבוֹן, דוֹמָה לְשִׁלְחָנִי תֵּגֶר, כְּשֶׁמְבִיאִין לוֹ מְעוֹת לְרֵאוֹת – רוֹאֶה, וְכִשְׂאִין מְבִיאִין לוֹ – הוּא מְחַזֵּר
וּמְבִיא מְשָׁלוֹ."

השלימו את הנמשל במקומות המתאימים בטבלה:

משל	נמשל
שולחני עשיר	(1)
כשאין מביאין לו	כשלא מלמדים אותו
יושב ותוהה	(2)
שולחני תגר	(3)
כשאין מביאין לו	כשלא מלמדים אותו
מביא משלו	(4)

15. לא תוסיפו ולא תגרעו

פרק ד', פסוק ב'

רש"י מפרש את המילים **לא תוסיפו** ואומר:

'כָּגוֹן: חֲמִשׁ פְּרָשִׁיּוֹת בְּתַפְלִין, חֲמִשָּׁת מִיָּנִין בְּלוּלָב וְחֲמִשׁ צִיצִיּוֹת, וְכֵן "וְלֹא תִגְרְעוּ".'

כתבו דוגמה למצווה "לא תגרעו" לפי רש"י.

16. מצוות צדקה

פרק ט"ו, פסוקים ד'–י"א

בפסוק ד' כתוב: "אֶפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה בָּךְ אֲבִיוֹן..."

בפסוק י"א כתוב: "כִּי לֹא יִחַדֵּל אֲבִיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ..."

א. רש"י אומר שיש סתירה בין שני הפסוקים.

הסבירו את הסתירה **בלשונכם**.

ב. רש"י משיב לסתירה בפירושו לפרק ט"ו, פסוק ד':

"... אֶלֶּא בְּזִמָּן שְׂאֲתָם עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם – אֲבִיוֹנִים בְּאַחֲרִים וְלֹא בָכֶם, וּכְשֶׁאִין אֲתָם עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם – אֲבִיוֹנִים בָּכֶם."

כתבו את תשובתו של רש"י **בלשונכם**.

17. משפט צדק

פרק ט"ז, פסוק י"ט

רש"י מפרש את המילים **לא תפיר פנים** ואומר:

"אף בשעת הטענות, אזהרה לדון שלא יהא רדף לזה וקשה לזה, אחד עומד ואחד יושב, לפי שפשוטה נהדון מכבד את חברו, מסתתמין טענותיו."

א. כתבו בלשונכם את פירוש המילים "להכיר פנים" לפי רש"י.

ב. לפי רש"י, מדוע אסור להכיר פנים אף בשעת הטענות?
כתבו בלשונכם.

18. איסור לקחת שוחד

בפרק ט"ז, פסוק י"ט כתוב: "לא תטה משפט... ולא תקח שחד..."

רש"י מסביר:

"... משקבל שחד ממנו, אי אפשר שלא יטה את לבו אצלו להפך בזכותו."

לפי רש"י, מדוע אסור לקחת שוחד אפילו אם השופט מתכוון לדון בצדק?

19. לא ימצא בד... מעונן ומנחש ומכשף

פרק י"ח, פסוק י'

התורה מונה את העיסוקים האסורים על עם ישראל.

רש"י מביא שני הסברים למילה **מעונן**:

"רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אֵלּוּ נֹתְנֵי עֹנֹת, שְׂאוֹמְרִים: עֹנָה פְּלוֹנִית זָפָה לְהִתְחִיל. וְחֻקֵּי אֹמְרִים: אֵלּוּ אוֹחֲזֵי הָעֵינִים."

א. הסבירו **בלשונכם** מי הוא "מעונן" לפי רבי עקיבא.

ב. הסבירו **בלשונכם** מי הוא "מעונן" לפי חכמים.

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.

134-TORA-017-6-SOF-pnmi-net

134

134-06-06-01-01-016-017-02

מבחן פנימי 134 בתורה (ספר דברים) לכיתה ו